

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta
Ta Ellēnisti Heuriskomena**

Origenes

Rothomagi, 1668

In Epistolam Ad Romanos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

OBSERVATIONES ET NOTÆ.

127

- εἰρὶ Καὶ φωνίᾳ] Lege, ἡτοι φωνίου, vel,
σοὶ τὸ φωνεῖ, vel quid simile.
- P. 412. ἀνάπτυξις αὐτὸν εἰς τὸν] Duo loca con-
fudit pro more suo Origenes, Iob. i. 12. &
2. 6.
- P. 414. οὗτοι τὸν θεόν ποιῶν μέσου περισσα-
τεῖ] Ii erant Stoici. Locus est insignis apud
Laertium in Zenone: τὸν θεόν εαυτὸν ποιῶν,
αγαθὸν εἴη. τὸν δὲ τὸν εαυτὸν αγαθὸν
μὴ εἴη, τοῦτο εἰσὶ τοις, φεύγοντις, αἰ-
σχεῖαις, περισσοτεύοντις, τῷ τοιούτῳ καράδε, τῷ
έρωτι, αἰσχεῖαις, αἰσχεῖαις, τῷ τοιούτῳ καράδε,
τῷ τοιούτῳ ερωτικῇ, καὶ τοῖς θεοῖς, τοῖς νόοις, δέσμοι,
λόγοι, τῷ τοιούτῳ ερωτικῇ, &c. Eorum au-
tem que sunt, aīnē alia bona, malā alia, alia
neutra. Bona quidem virtutes esse, prudentiam,
iustitiam, fortitudinem, temperantiam, & cetera
id genus; mala vero his opposita, vita, impruden-
tiam, iustitiam, & cetera; neutra vero, que ne-
que prasant, neque obsunt, ut est vita, sanitas,
pulchritudo, voluptas, vites, opes, gloria, nobilitas;
& que eis opposita sunt, &c.
- ταῦτα δὲ λέγοντες δέξανται, &c.] Cicero 2.
Tuscul. Gloria est solida quædam res, & expressa,
ea est consensio laus honorum; incorrupta vox
bene indicantium de excellenti virtute. Seneca
Epist. 102. Gloriam quoque latius fasam intelligo:
consensum enim multorum exigit. Item:
Gloria multorum iudicij constat, claritas bonorum.
Quintilianus: Consensio laus honorum,
gloria appellatur.
- P. 415. γειώσοντα ποτέ τοι, &c.] Adi Observatio-
nes nostras supra ad p. 392. in Iohann.
- ὅπερ τοῦτο οὐκείσται, &c.] Anonymous
apud Photium Cod. 117. hoc nomine
accusatum scribit Origenem, quod Filium
dixerit, non nocere Patrem ut seipsum.
Quod ipsum hic videtur significare. Nos
rem expendimus in Origenianis.
- P. 416. ζητεῖ εἰνεῖσθαι, &c.] Locus ab Interpreti-
bus miris modis vexatus. Hunc sic expo-
no: Quero autem an possit gloria affecti Deus, preter
gloriā quam habet in Filiō, ita ut tradidimus;
majori in seipso gloria affectus, cum in sua ipsius
est specula, propter sui cognitionem, & sui contem-
plationem, qui major est contemplatione qua est
in Filiō; ut de Deo talia intelligere per est: dicen-
dum est perfundi cum ineffabilis quadam delecta-
tione, & latitia, & gaudio, in seipso sibi placent,
& gaudens.
- ὅπερ μηδὲν διείπεται] Hac tracta-
mus in Origenianis: cave interim à falso
dogmate.
- P. 420. εἰ τοῦτο οὐδὲν εἰσὶ, &c.] Pessime hæc
Interpretes reddidere. Sensus est: In quibus
disquires, an is qui possit pusillum ipsum visum
non est, siquidem postea illum visum est post tem-
pus non longum ipsum omnino visum sit.
- P. 421. καὶ ἀπλεύετο εἰδόντων οὐδὲν, &c.] Videtur
legisse Ferrarius: καὶ ἀπλεύετο εἰδόντων οὐδὲν
- τοῦτα εἰποῦσι, αἰνεῖσθαι, &c. que lectio
ferri non potest.
- εἰ τοῦτο οὐδὲν εἰποῦσι, &c.] Legebant
Ferrarius: Εἰ τοῦτο μήτε λαττινόν εἰ τοῦτο, &c.
Perionius autem: εἰ μή λαττινόν. Τοῦτο εἰ τοῦτο,
&c. Pro, αἵνεις αἴσιον, legendum suspi-
cor, ad τὸν αἴσιον.
- Qua Libri hujus Interpretationem clau-
dit Ferrarius denuntiationem, qua se nihil pro-
ficitur, non usquequaque
veram esse deprehendimus; ut obser-
vatum est à Nobis, ad p. 218. in Iohann.

IN ACTA APOSTOLORVM.

ἐν φιλαρμονίᾳ τῷ σεβελέμενον] Neque
in hoc solum Psalmo, sed in XL etiam, &
LIV Iudee nequitia, & crimina produntur.

IN EPISTOLAM AD ROMANOS.

Τέλον δὲ τοῦτο, &c.] Fragmentum illud P. 423.
à Rufino Latinitate donatum, cum reliquis
Origenis in Epistolam ad Romanos Commen-
tariorib; in Latinis editionibus reperies,
at tam deformatum, & archetypo suo tam
diffimile, ut vix agnoscit queat. Ea scilicet
fuit Rufiniana interpretandi ratio, quemadmodum
alibi notavimus; quamque vel
ex eo spectare posſit, quod hos viginti Ori-
genis in Epistolam ad Romanos Commen-
tariorum libros in decem contraxerit. Hu-
jus autem interpretationis artificem esse
Rufinum, non ut vulgo existimat, Hiero-
nymum, alibi satis à me probatum est.

τοῦτο οὐδὲν εἰποῦσι, &c.] Hic & infra hac
pagina Valentianos pungit his verbis:
καὶ πολὺν τὸν εἰπεῖν εἰ παραγένεται τῷ σεβε-
λέμενον οὐδὲν

καὶ αὐτοῖς, δε μη δείπεσθαι] Verte, iis
non vocatis, quos non prædestinavit. Ferrarius
videtur leguisse: ei μη τελείωσε.

οὐδὲν δέ τοι εἰπεῖν, &c.] Origenes supra in
Genet. pag. 8. ἀνάπτυξις αὐτὸν τὸν θεόν εἴη
τοιούτοις τοιούτοις αὐτὸν τὸν θεόν εἴη τῷ σε-
βελέμενον. εἴδος εἰπεῖν εἰπεῖν, ποτε, αὖτις
τοιούτοις εἰπεῖν εἰπεῖν. Vide Observa-
tiones nostras in hunc locum.

οὐδὲν δέ τοι εἰπεῖν, &c.] Quia Deus p. 425.
novis i certò, sed non necessario effectum
suum consequuntur, nec arbitrij liberta-
tem imminunt, eorumque sunt quæ Con-
tingentia Dialetici appellant. Qui ergo
prædestinatus est à Deo; ex hac hypothesi,
& quod ad Deum pertinet, cuius voluntas
contans est, neq; mutationi obnoxia, beati-
tate fraudari non potest: quod ad ipsum
autem prædestinatum spectat cum libertate
arbitrij sui polleat, mori potest peccati reus,

& prædestinationis effectum amittere. Cum
ait ergo Origenes : οὐχὶ ὁν ἀδικεῖται ποὺ
μὴ φύεται , Deum respicit , cuius voluntas
mutari non potest : cum subjungit deinde :
ἀλλὰ συνεῖπεν τῷ τὸν ἀνταπόκειται , ho-
minis rationem habuit , qui cum liber sit,
transgredi potest mandata Dei , vel non
transgredi ; facere mala , vel non facere.

πάντα δὲ τὰ τοῦ ιωάννου . &c.] Sententiam
hanc tuebantur à Patribus antiquis quam-
plurimi , ita ut Galli contrariam Augustini
doctrinam repudiantes jatabant , quemad-
modum refert Prosper in Epist. ad August.
Quamvis autem ab adversa , ut dixi , parte
steterit S. Augustinus , & postquam accuria-
toribus super eo argumento disputationi-
bus locum dederunt Pelagi errores , Au-
gustinum secuta sit bona Doctorum Ca-
tholicorum pars ; nonnulli tamen , quos
commemorat Leonardus Lessius , in Di-
putatione de Prædestinatione , in alienam
ab Augustino sententiam discesserunt , ho-
dieque discedunt ; copiam unicuique fa-
cient Ecclesia , & Pontificibus Romanis
utram velit sectam persequi.

P. 428. οἵσιας εἰς τὰς Ιαλονές , &c.] Origenes in
Ioh. 8.19. p. 263. οἵσιας οὐλονές τὰς εἰς τὰς Ιαλονές
λαλεῖ Σίτε ἐν πολλούσι λαλεῖ οὐλονές οὐλονές
τὰς οὐλονές , ὡς τὰ θήματα , οἵσιας οὐλονές
εἰδίξαμεν , νοῦς τούτων] Addendi porro
hi loci aliis plerisque quos eruditus corrasit
Brianus VValtonus Bibliorum Polyglot-
tan diligentissimus editor , Prolegom. 9.
c. II. quibus eos confutat qui ex Aristea &

Iosepho , Legem à LXX Interpretibus
convergam fuisse testificantibus , Pentateu-
chum solum , non etiam Prophetas , & re-
liquam Scripturam interpretatam fuisse
pertendant.

ταῦτα τοῦ λαζαρί πάτρων] Ebraea habent
ταῦτα loquuntur. Tertiam numeri pluralis per-
sonam retinent universi Interpretes , prater
Syrum , qui ad Paulum , & Aquilæ interpre-
tationem propius accedit.

ἴγε γενεθῆται τῷ ταῦτα λόγῳ] Pro. 3.
3. & 7. 3. & 2. Cor. 3. 3.

οὐαμπηνὸς θραμβός] Supple , οὐθλατός , quod
fortasse excidit è contextu ; id quod suadet
& Genebrardi interpretatione : cui Dominus
corporaliter cœtitate affecto inquit.

οὐ μόλις , οὐς οὐεστίπορος , &c.] Vetus P. 429.
Codex Ms. Philocalia : οὐ μόλις οὐ διπολι-
κής , οὐς οὐεστίπορος , η οὐερπηνός οὐ η ηπο-
σολική , η ηπειρομάνης. Sed nihil mutan-
dum in Tarini editione , quam sequimur.

IN EPISTOLAM AD HEBRAEOS.

οὐ πλήμεν ὁ Θύρων Θ. Επικονωπός , &c.] P. 430.
A Clemente Romano Pontifice scriptam
non esse , vel ex eo liquet , quod in Epistola
sua ad Corinthios plurima ex ea οὐερπηνή
depramat , teste ipso Eusebio , libr. 3. Hist.
cap. 38. Satius fuerit dicere à Paulo Ebrai-
ce primum fuisse scriptam ; à Luca , vel à
Clemente fuisse interpretatam , ut multos
existimasse tradit ibidem Eusebius.

OBSERVATIONVM ET NOTARVM FINIS.

ADDENDA